

Osavuosisikatsaus: tammi-maaliskuu 2024

Aluehallitus 20.5.2024

Sisällysluettelo

1. Vt. hyvinvointialuejohtajan katsaus.....	3
2. Profioiden katsaukset	4
2.1 Johtajaylilääkärin katsaus	4
2.2 Johtajaylihoitajan katsaus.....	4
2.3 Sosiaalijohtajan katsaus.....	5
3. Talous.....	6
3.1 Tuloskehitys	6
3.2 Investoinnit.....	7
4. Henkilöstö.....	9
4.1 Henkilöstön määrä ja vaihtuvuus	9
4.2 Poissaolot.....	10
4.3 Rekrytointi ja työhyvinvointi.....	10
5. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta.....	12
6. Toimialueiden katsaukset	13
6.1 Terveyden ja sairaanhoidon palvelut.....	13
6.2 Hoito ja hoiva.....	14
6.3 Perheiden palvelut.....	16
6.4 Konsernipalvelut.....	19
6.5 Pelastuspalvelut.....	20
6.6 Järjestämisen palvelut.....	22
7. Suoritemittaristo.....	24

1. Vt. hyvinvointialuejohtajan katsaus

Hyvinvointialueemme toinen toimintavuosi käynnistyi avoimilla asukkaille suunnatuilla tapahtumilla, ja asukkaiden osallistaminen sekä kuntapäätäjien tapaamiset saattoivat vuoden 2024 positiiviseen alkuun. Talouden näkökulmasta katsottuna käynnistynyt toinen toimintavuosi on kuitenkin ollut haasteellisempi. Vuoden 2023 tilinpäätös oli huomattavasti alijäämäisempi kuin loppuvuoden ennusteet ilmaisivat ja vastaava kehitys on jatkunut ensimmäisen kvartaalin osalta. Valtion rahoitus hyvinvointialueille tulee kasvamaan ennakoitua vähemmän ja alijäämien jälkikäteistarkastusten määrä tulee vähenemää vuosittain tästä eteenpäin. Ilman kattavaa talouden tasapainottamista alijäämäme tulee painumaan vuoden 2024 osalta 40 miljoonaan ja siksi talouden tasapainottamiseen liittyvät toimet vaativat meiltä nyt huomattavia panostuksia. Johtamisjärjestelmän

muutoksella sekä palvelurakenteen keventämisellä haemme ratkaisuja taloustilanteeseemme. Perusterveydenhuollon palveluverkkoon ei hyvinvointialueellamme ole linjattu muutoksia ja jatkamme määrätietoista peruspalvelujen vahvistamista sekä 7 vuorokauden hoitotakuuseen pyrkimistä.

Katja Virta, vt. hyvinvointialuejohtaja

2. Profioiden katsaukset

2.1 Johtajaylilääkärin katsaus

Erikoissairaanhoidon palveluvalikoima, yhteistyö sekä työnjako ovat nousseet vahvasti lääketieteenkin kentällä keskusteluihin sairaalaverkkoselvityksen toisen vaiheen edistämättä jättämisen myötä. Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue haluaa osaltaan olla edistämässä vaikuttavuutta lisäävää hyvinvointialueiden yhteistyötä ja haemmekin uusia yhteistyön muotoja esimerkiksi pohjoisen yhteistyöalueella. Myös Soitessa me olemme luoneet uutta vaikuttavuusperusteista johtamisjärjestelmää, jonka mittauksen keskipisteessä ovat asiakkaidemme hyvinvointivaikutukset. Asiakaslähtöisillä palvelupoluilla haemme tulevaisuuden sote-keskukseemme toiminnallista integraatiota mahdollistaen myös muiden yhteistyötahojen (julkinen, yksityinen, kolmas sektori) palvelujen kohdistamista tarvittaville alueille. Lääketiede haluaa osaltaan olla edistämässä entistä vahvempaa ja yhtenäisempää sosiaali- ja terveysjärjestelmän kokonaisuutta.

Katja Virta, Johtajaylilääkäri

2.2 Johtajaylihoitajan katsaus

Alkuvuodesta hoitotyön keskeisimpiä teemoja olivat rekrytoinnin kehittäminen, urapolkumallin rakentaminen ja suunniteltujen osastopaikkojen vähennyksien toteuttaminen sairaalassa. Hoitotyössä aloitettiin usean vuoden tauon jälkeen säännölliset osastonhoitajakokoukset. Kokouksia on pidetty joka kuukausi ja siellä on käsitelty hoitotyön keskeisimpiä teemoja kuten kirjaamista, rekrytointia, mitoituslaskentaa, omavalvontaa, urapolkumallia ja hygieniaohteistuksia eri asiantuntijoiden alustuksien pohjalta. Kokouksille on todettu selkeä tarve ja niitä tullaan jatkamaan toistaiseksi.

Alkuvuodesta Soitessa toteutettiin sisätautien ja kirurgian osastopaikkavähennykset, joiden pohjalta on laskettu yksiköihin hoitotyön henkilöstömitoituksen mukaiset uudet vakanssimäärät. Henkilöstövähennykset on pyritty toteuttamaan poistuman (mm. eläköityminen) kautta. Osaamisen näkökulma on pidetty ensisijaisena muutoksia toteutettaessa. Muutoksen myötä yksiköissä tarkasteltiin uudelleen vuorovahvuuksia sekä muokattiin toimintamalleja vastamaan muuttunutta tilannetta.

Rekrytoinnin kehittämiseksi otettiin käyttöön Sotender - keikkatyöapplikaatio, jonka kautta toteutetaan kaikki lyhyet (alle 14 päivää) määräaikaisten sijaisuudet. Applikaatio on otettu hyvin vastaan ja käyttöönotto on ollut nopeaa ja sujuvaa. Käyttöönoton tukemiseksi on perustettu ohjausryhmä, joka on kokoontunut kaksi kertaa alkuvuonna. Kansainvälisen rekrytoinnin osalta YTA - yhteistyö etenee ja kansainvälisen rekrytoinnin yhteistä kilpailutusta valmistellaan. Soitessa ensisijainen painotus on alueellinen kv-rekrytointi.

Terveystuollon kirjaamisen kehittämishanke käynnistyi alkuvuonna ja siihen palkattiin hankkeen kautta kokoaikainen hoitotyön asiantuntija. Hankkeen tarkoituksena on yhdenmukaistaa kirjaamista ja kehittää kirjaamisen rakenteita. Kirjaamisen asiantuntija on vahvasti mukana myös mm. Medanets – lääkkeenanto-osion pilotoinnissa sekä toimii asiantuntijana potilastietojärjestelmän päivityksessä sekä muissa kirjaamisen kehittämiseen liittyvissä asioissa. Tavoitteena on rakentaa kirjaamisen asiantuntijoiden verkosto ja toimintamalli Soiteen.

Urapolkumallia on lähdetty rakentamaan Soitessa valtakunnallisen mallin pohjalle yhteistyössä henkilöstöyksikön kanssa. Tavoitteena on saada avoin ja yhdenmukainen malli hoitotyöntekijälle oman

ammattitaidon kehittämiseksi. Uramalli huomioi osaamisen kehittämisessä koulutukset, työkokemuksen sekä tehtävänsiirtojen kautta saadun osaamisen.

Piia Kurikkala, johtajaylihoitaja

2.3 Sosiaalijohtajan katsaus

Alkuvuonna saatiin valmiiksi asiakastietojärjestelmän uudistus, joka tarkoitti siirtymistä SosiaaliLifecare -- järjestelmään. Muutosprosessi kokonaisuudessaan oli onnistunut ja toi asiakastietojärjestelmämme uudelle tasolle. Muutosprosessissa oli paljon työtä, ja kaikkien järjestelmän käyttäjien työpanosta tarvittiin läpivientiin. Tähän liittyen myös Sosiaalihuollon kirjaamisasioiden kehittämistyö jatkui ja valmistautuminen sosiaalihuollon Oma Kannan käyttöönottoon alkoi suunnitelmien tekemisellä.

Soiten talouden haasteisiin reagoimiseksi toimia säästöjen saamiseksi on mietitty ja toteutettu eri palvelu- ja vastuualueilla. Mielenterveys- ja päihdehuollon muutos on ollut kevään suurin muutos. Myös terveyssozialityön yhteistoimintaneuvotteluissa todettu tarve tehdä muutoksia toimintaan otettiin työn alle ja muutoksen suunnittelu alkoi. Tavoitteena on vähentää kustannuksia ja kehittää terveydenhuollon ja sosiaalihuollon intergraatiota. Eri palveluissa aloitettiin myös palvelukriteerien tarkastelu.

Pohjoisen yhteistoiminta-alueen yhteistyö on tiivistynyt edelleen sosiaalihuollossa. Osaamis- ja tukikeskuksen työ (OT) on jatkunut edelleen yhteisenä toimintana vakauttamisrahoituksen turvin. Yhteinen tutkimushanke aikuissosiaalityön menetelmistä valmisteltiin ja rekrytointi aloitettiin. Keski-Pohjanmaalle tulee hankkeen myötä oma määräaikainen tutkijasosiaalityöntekijä aikuissosiaalityöhön. Viranhaltija tekee tutkimustyön ohessa tavallista asiakastyötä. Pohjoisen yhteistoiminta-alueen (ns. yta-sopimus) valmistelua on jatkettu, ja sosiaalihuollon osalta on tarkasteltu erityisesti TKIO - rakennetta ja sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan tavoitteita pohjoisella yhteistoiminta-alueella. Muutenkin luonteva yhteistyö oman yhteistoiminta-alueen sosiaalijohdon kesken on tiivistynyt ja yhteydenpito lisääntynyt. Samoin valtakunnallinen yhteistyö on alkanut sosiaalijohdon kesken ja tämän verkoston kautta on mahdollista saada tietoa erilaisista kehittämishankkeista ja kokemuksista palveluiden järjestämisestä eri puolilla maata.

Vammaispalveluissa jatkui kahden uuden asumispalveluyksikön rakentaminen. Toinen niistä on tulossa Kaustiselle ja toinen Kokkolaan. Iäkkäiden palveluissa jatkui yhteisöllisen asumisen yksikön rakentaminen Kaustiselle. Folkhälsanin kanssa jatkettiin heidän viime vuoden aikana sulkeutuneen Emeliehemmet - ympärivuorokautisen palveluasumisen yksikön korvaavien tilojen suunnittelua. Yhteisöllisen asumisen kehittämisprojekti jatkui hyvässä yhteistyössä alueen vanhusjärjestöjen kanssa. Kaiken kaikkiaan eritasoisten asumispalvelujen haasteet nyt ja tulevaisuudessa ovat suuret ja ne haastavat jatkossakin hyvinvointialuetta.

Sosiaalihuollon osalta asiakkaiden palvelut on pystytty suurimmalta osin järjestämään tarvittavassa laajuudessa. Joissakin palveluissa henkilöstöpula on vaikeuttanut määrärajoissa ja säädettyissä asiakasmäärissä pysymistä. Sosiaalihuollon asiakkaiden tekemät muistutukset ja yksilöjaostolle osoitetut muutosvaatimukset ovat alkuvuoden aikana lisääntyneet jonkin verran edellisiin vuosiin verrattuna. Kuitenkin vasta pidemmän aikavälin tarkastelu näyttää, koskeeko nousu koko vuotta.

Tarja Oikarinen-Nybacka, sosiaalijohtaja

3. Talous

3.1 Tuloskehitys

Vuoden 2023 alijäämä -20,5 miljoonaa euroa peräänkuulutti entisestään tarvetta löytää keinoja, joilla toiminta saatetaan talouden mahdollistamaan raamiin. Soite 2030 – ohjelman mukaisia kehittämistoimia vietiin eteenpäin mm. palvelurakenteen keventämisen, sijaisrekrytoinnin uudelleenjärjestelyjen ja ostopalvelujen kriittisen tarkastelun muodossa. Kustannussäästöjä haettiin myös aloittamalla organisoitumiseen ja johtamisjärjestelmän uudistamiseen tähtäävät yhteistoimintaneuvottelut. Toimet kulukehitykseen vaikuttamiseksi eivät vielä juurikaan näy ensimmäisen kvartaalin kulusummassa, vaan niiden vaikutus näyttäytyy myöhemmin tänä vuonna ja tulevina vuosina. Kehittämisen ja uudistustoimien toteuttaminen on välttämätöntä ja elintärkeää, jotta talous saadaan tasapainoon. Niin toimien toteutetaan myös yhtä hyvinvointialueuudistuksen tavoitteista eli sote- ja pelastustoimen kustannusten kasvun hillitsemistä.

Tulokseen vaikuttavien erien seuranta helpottaa, että käytettävissämme on nyt hyvinvointialueen ensimmäisen toimintavuoden toteumaluvut. Toki vertailtavuutta edellisvuoteen vaikeuttaa kulujen kirjautumisen eriaikaisuus, mutta se tulee tasoittumaan ensimmäisen vuosipuoliskon kuluessa. Esimerkiksi muiden hyvinvointialueiden erikoissairaanhoidon laskutus on lähtenyt vuotta 2023 nopeammin liikkeelle, joka saa asiakaspalvelujen ostot näyttäytymään voimakkaana kulukasvuna.

Sote-toimialanne tyypillisesti kulujen kirjautuminen on jälkivuosi painotteista ja erityisesti joulukuulle kohdentuvaa. Tulos 1–3/2024 7,9 miljoonaa euroa näyttää siten merkittävästi paremmalta kuin se todellisuudessa tulee olemaan. Joulukuussa 2023 vahvistettua vuoden 2024 talousarvion mukaista 1,88 miljoonan euron ylijäämäistä tulosta ei tulla saavuttamaan, vaan kuluvasta vuodesta on tulossa tulokseltaan alijäämäinen. Aluehallitukselle ja -valtuustolle valmistellaan toukokuun kokouksiin lisätalousarvio 2024 sisältäen myös taloussuunnitteluvuosien 2025–2026 päivityksen. Hyvinvointialuelain velvoitteiden mukaisesti kumulatiivisen tuloksen tulee olla tasapainossa tai ylijäämäinen vuoden 2026 loppuun mennessä. Jotta talous saadaan edellä mainitussa määräajassa tasapainoon, kulukasvua taittavat toimet ovat välttämättömiä.

Ulkoiset tuotot 1–3/2024 olivat yhteensä 19,5 miljoonaa euroa (1–3/2023 20,1 M€), joka on jäljessä talousarvion tasaisesta toteumasta. Eniten haastaa myyntituotot, joita on kuluvana vuonna kertynyt 1,6 miljoonaa euroa viime vuotta vähemmän. Tätä selittää erikoissairaanhoidon myyntituottojen lasku, sillä hyvinvointialueet pyrkivät minimoimaan ostopalvelujen käytön. Ulkokuntalaisten käyntien ja osastopäivien määrä keskussairaalassa on selkeästi laskenut usealla sairaalan osastolla. Tämä trendi oli näkyvässä jo vuonna 2023, mutta se on kiihtynyt vuoden 2024 ensimmäisellä kvartaalilla.

Maksutuottojen määrä ylittää 990 tuhannella eurolla 1–3/2023 toteuman, mutta on silti hieman jäljessä talousarviosta. Asiakas- ja potilashinnastoon tehtiin 1.1.2024 lukien korotuksia asiakasmaksulain sallimalla tavalla. Tämä selittää osin maksutuottojen kasvanutta kertymää.

Ulkoisten kulujen 1–3/2024 määrä oli yhteensä 86,7 miljoonaa euroa (1–3/2023 74,4 M€). Kulujen kertymisessä on vuosien välistä eriaikaisuutta mm. asiakaspalvelujen ostoissa. Euromääräisesti suurin ulkoisten kulujen kasvua selittävä tekijä on palkkasumman 10 %:n kasvu 38,7 miljoonaan euroon (1–3/2023 35,2 M€). Kesällä 2023 toteutuneet TES-korotukset selittävät palkkasumman kasvusta noin puolet. Lakisäätöiset muutokset mm. ympärivuorokautisen palveluasumisen hoitajamitoituksen nousu 1.4.2023 lukien ja hoitotakuun tiukentuminen nostivat henkilöstötarvetta ja siten palkkakuluja. Hyvinvointialueen toimintaan panostettiin vuoden 2023 aikana myös uusilla vakansseilla, joka näkyy henkilöstökulukertymässä.

Valtion yleiskatteinen rahoitus kirjataan edellisvuoden kassaperusteisesta kirjaustavasta poikkeavalla tavalla eli jakaen koko vuoden rahoitus tasaisesti eri kuukausille (muutos VM:n ohjeistuksessa).

Aluevaltuustolle sitovia talouden tavoitteita ovat hyvinvointialueen tulos (+1,88 M€), investoinnit (30,6 M€) ja rahoituslaskelmaan sisältyvä talousarviolainan enimmäismäärä (18 M€). Tämän luvun alussa kuvatuksi aluehallitukselle ja -valtuustolle esitetään toukokuussa muutostalousarvio, jossa huomioidaan talousarviovalmistelun jälkeen tarkentuneet arviot vuoden 2024 tuloskehityksestä. Samassa yhteydessä päivitetään taloussuunnitelmavuosia 2025 ja 2026.

KÄYTTÖTALOUS, M€

	TA 2024	Toteuma 1– 3/2023	Toteuma 1–3/2024	Muutos ed.v. €	Muutos- %	Toteuma- %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	49,3	12,3	10,7	-1,6	-13,3 %	21,6 %
Maksutuotot	22,8	4,5	5,5	1,0	22,1 %	24,0 %
Tuet ja avustukset	7,5	2,0	1,8	-0,2	-10,0 %	23,4 %
Muut toimintatuotot	6,4	1,3	1,6	0,3	19,6 %	24,8 %
Ulkoiset tuotot	86,1	20,1	19,5	-0,6	-2,9 %	22,7 %
Palkat ja palkkiot	-171,0	-35,2	-38,7	-3,5	10,0 %	22,6 %
Henkilöstösivukulut	-38,2	-8,8	-8,7	0,1	-1,4 %	22,7 %
Asiakaspalvelujen ostot	-62,3	-8,3	-15,2	-6,9	83,0 %	24,3 %
Muiden palveluiden ostot	-54,1	-10,4	-11,6	-1,2	11,6 %	21,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-33,0	-7,2	-7,3	-0,2	2,5 %	22,2 %
Avustukset	-8,2	-1,4	-1,4	0,0	-0,5 %	17,1 %
Muut toimintakulut	-17,8	-3,2	-3,9	-0,7	20,6 %	21,9 %
Ulkoiset kulut	-384,5	-74,4	-86,7	-12,3	16,5 %	22,6 %
TOIMINTAKATE	-298,4	-54,3	-67,2	-12,9	23,7 %	22,5 %
Valtion rahoitus	312,0	87,3	78,0	-9,3	-10,7 %	25,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-1,7	-0,1	-0,4	-0,3	283,9 %	20,6 %
VUOSIKATE	11,9	32,9	10,4	-22,5	-68,3 %	87,7 %
Poistot ja arvonalentumiset	-10,0	-2,4	-2,5	-0,1	4,2 %	25,2 %
Yli/-Alijäämä	1,9	30,5	7,9	-22,6	-74,1 %	

Taulukko: Soiten tuloslaskelma 1–3/2024. Erien tasaisesti kertyvä tahti tarkoittaisi 25 % toteumaa 1. kvartaalin päätteeksi. Huom. Kulutoteuma tulee olemaan jälkivuosisipainotteinen eikä tasainen.

3.2 Investoinnit

Investointisuunnitelman 2024–2027 mukaiset vuoden 2024 investoinnit ovat yhteensä 30,6 miljoonaa euroa. Niistä yli puolet on investointisuunnitelmaan 2023–2026 sisältyviä, vuodelta 2023 jatkuvia investointeja. Meneillään on mm. teho-osaston ja yhteispäivystyksen muutostyöt. Investoinneista taloudellisesti

merkittävin on suunnitteilla oleva Sotekeskus, joka tarkoittaa Kokkolan pääterveysaseman korvausinvestointia. Sotekeskus tulee sisältämään myös muita toimintoja mahdollistaen eri puolilla kaupunkia sijaitsevista vuokratiloista luopumisen. Sotekeskuksen suunnittelutyötä jatkettiin alkuvuonna tavoitteena rakentajavalintaan tähtäävän kilpailutuksen avaaminen huhtikuussa. Vuodelta 2023 jatkuvat, investointisuunnitelmaan 2023–2026 kuuluvat investoinnit rahoitetaan vuoden 2023 lainanottovaltuudella 69,8 miljoonaa euroa. Summasta yli 40 miljoonaa euroa on varattu Sotekeskus – investointiin.

Toimialueiden edustajat yhdessä hankintatoimen henkilöstön kanssa aloittivat toimialueille hyväksytyjen kone- ja laiteinvestointien toteuttamisen. Vuoden 2024 investoinnit (kohteet, jotka eivät ole jatkumoa vuodelta 2023 eli eivät sisälly vuoden 2023 lainanottovaltuuteen) tulee rahoittaa muutoin kuin pitkäaikaisella lainalla, sillä vuoden 2024 investoinneille ei ole valtioneuvoston myöntämää lainanottovaltuutta.

Investoinnit	Talousarvio	Toteutuma	Tot-%
Hoito- ja hoiva	258 955	0,00	0,0 %
ICT	3 047 400	533 383,00	17,5 %
Konsernipalvelut	21 522 000	1 497 430,16	7,0 %
Kuntoutus ja neurologia	148 000	0,00	0,0 %
Pelastustoimi	975 000	5 258,50	0,5 %
Perheiden palvelut	496 640	2 056,77	0,4 %
Päivystys ja sairaanhoidolliset palvelut	2 099 320	557 404,63	26,6 %
Somatiikka	1 791 440	109 251,79	6,1 %
Suun terveydenhuolto	230 000	0,00	0,0 %
Vastaanottopalvelut	77 000	0,00	0,0 %
Kaikki yhteensä	30 645 755	2 704 784,85	8,8 %

Taulukko: Investoinnit 1–3/2024

4. Henkilöstö

4.1 Henkilöstön määrä ja vaihtuvuus

Maaliskuun lopussa palvelussuhteiden määrä Soitessa oli 4052, joista 29,6 % oli määräaikaisia. Määräaikaisia palvelussuhteita käytetään silloin, kun henkilö hoitaa viran tai toimen sijaisuutta, avointa virkaa tai tointa rekrytointiprosessin ollessa kesken, kun ei ole onnistuttu rekrytoimaan kelpoisuusehdot täyttävää henkilöä tai kyseessä on projektiluonteinen tehtävä. Osa määräaikaisesta henkilöstöstä on vakituisessa työsuhteessa olevia työntekijöitä, jotka työskentelevät esimerkiksi valtion rahoittamissa hankkeissa tietyn määräajan. Vapautettuna omasta tehtävästään oli 202 työntekijää, sisältäen osan hanketyöntekijöistä. Maaliskuun lopussa valtion rahoittamissa hankkeissa työskenteli 52 työntekijää, joista osa oli edellä mainittuja Soiten työntekijöitä vapautettuina omasta vakituisesta tehtävästään.

Henkilötyövuosia kertyi tammi-maaliskuun aikana yhteensä 864 eli 23,5 henkilötyövuotta enemmän kuin vastaavaan aikaan 2023. Kasvu kohdistui muun muassa resurssikeskukseen 7,7 htv, perhesosiaalityöhön 2,7 htv, kotihoitoon 2,7 htv sekä palvelusasumiseen ja laitoshiitoon 5,1 htv. Lisäksi henkilötyövuosien kasvuun vaikutti karkauspäivä lisäten henkilötyövuosia arviolta 10 htv.

Henkilöstön lukumäärä				Henkilötyövuosi		
Toimialue	Vakituiset	Määräaikaiset	Yhteensä	Vakituiset	Määräaikaiset	Yhteensä
Hallinto	4	1	5	1,2	0,1	1,3
Järjestämisen palvelut	20	44	64	4,6	10,4	15
Konsernipalvelut	539	152	691	115	34,6	149,6
Hoito ja hoiva	767	393	1 157	161,2	76,1	237,3
Perheiden palvelut	650	262	912	143,1	58,4	201,5
Terveysten ja sairaanhoidon palvelut	823	344	1 164	170,6	73,6	244,2
Kanttiini	1		1	0,2		0,2
Pelastustoimi	57	8	65	12,7	2,3	14,9
Yhteensä 1–3/2024	2 861	1 201	4 052	608,5	255,4	864
Yhteensä 1–3/2023	2786	1217	3995	589	251,5	840,5

Taulukko: Henkilöstön määrä ja henkilötyövuodet 31.3.2024

Taulukon lukuohje: jos henkilöllä on voimassa useampia palvelussuhteita (vakituisena ja määräaikaisena palvelussuhteena) eri toimialueilla tai samalla toimialueella, hän näkyy yhteensä -rivillä vain kerran.

Tammi-maaliskuun aikana päättyi 55 palvelussuhdetta. Suhteutettaessa päättyneiden palvelussuhteiden määrä hyvinvointialueen henkilöstön määrään, henkilöstön vaihtuvuudeksi muodostui 1,4 % (v. 2023 1 %). Palvelussuhteista 13 (v. 2023 6) päättyi vanhuuseläkkeelle jäämiseeni ja 23 (v. 2023 17) työpaikan vaihdoksen takia.

4.2 Poissaolot

	Sairaus, tapaturma	Perhevapaa	Vuosiloma	Koulutus	Virkamatka	Muut virka- ja työvapaat	Yhteensä
Yhteensä 1–3/2024	17 604,6	15 530,8	23 085,9	2182,9	140,8	24 827,1	83 372,1
Yhteensä 1–3/2023	18 271,6	16 141,2	19 754,8	2089,2	93,0	23 645,5	79 995,2
Sairauspoissaolojen kestojakauma kalenteripäivinä 1–3/2024							
1–3	4–10	11–30	31–60	61–120	121–180	181–365	365-
4 633,6	3 197,5	2 751,5	5 448,5	1 253	91	47,6	182

Taulukko: Poissaolot kalenteripäivinä 1–3/2024

Sairauspoissaolot vähentyivät yhteensä 667 kalenteripäivää verrattuna tammi-maaliskuuhun 2023. Erityisesti 26–35-vuotiaiden ja yli 61-vuotiaiden työntekijöiden sairauspoissaolot vähentyivät merkittävästi. Sen sijaan 56–60-vuotiaiden sairauspoissaolojen määrä oli hiukan kasvussa.

Tyypillisimpiä poissaolojen syitä olivat tuki- ja liikuntaelinten ja sidekudoksen sairaudet sekä mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt. Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöihin liittyvät sairauspoissaolot vähentyivät työterveyshuollon raportin mukaan 520 päivää verrattuna tammi-maaliskuuhun 2023. Mielenterveyteen liittyvien poissaolojen vähentyminen näkyi erityisesti iäkkäämpien työntekijöiden kohdalla. 26–35-vuotiaiden poissaolojen vähenemistä selitti mm. raskauteen ja synnytykseen liittyvien poissaolojen vähentyminen.

4.3 Rekrytointi ja työhyvinvointi

Soiten taloudellisen tilanteen takia ja henkilöstön mahdollisten uudelleen organisointien vuoksi aluehallitus päätti maaliskuussa aloittaa yhteistoimintaneuvottelut, joiden tarkoituksena on Soiten johtamisjärjestelmän ja organisaation uudistaminen. Näillä toimilla tavoitellaan resurssien parempaa kohdentamista, toiminnan vaikuttavuutta sekä kustannustehokkuutta. Neuvotteluitten takia voimassa on rekrytointikielto, jonka ulkopuolelle jäivät sosiaalityöntekijät, psykologit, lääkärit ja pelastustoimen henkilöstö.

Keskitetyn rekrytoinnin kehittäminen jatkui muun muassa sissitoiminnan kehittämisellä. Erikoissairaanhoidon paikkavähennyksien takia 22 erikoissairaanhoidon sissiä on laajentanut kiertoalueensa hoidon ja hoivan toimialueelle. Vuoden alusta sissitoiminta on laajentunut myös fysioterapiaan kolmen fysioterapeuttisissa voimin. Potilaskuljettajat siirtyivät resurssikeskuksen alaisuuteen vuoden alusta, ja uuden järjestelyn avulla kuljetettavien määrä on lisääntynyt huomattavasti. Vuosien 2021–2022 tilastoissa kuljetettavien määrä oli 170–250 / kuukausi, kun vuoden 2024 ensimmäisinä kuukausina kuljetuksia on hoidettu 750–760 / kuukausi.

Sotender keikka-applikaation käyttöönotto alkoi maaliskuun alussa hyvin tuloksiin. Tavoitteena on, että ennen kesää suurin osaa Soiten yksiköistä käyttää Sotenderiä lyhytaikaisten sijaisten rekrytoimiseen. Ensimmäisten Sotender – viikkojen aikana 68 % lyhytaikaisista sijaisuuksista pystyttiin hoitamaan Soiten omalla henkilöstöllä ("sissit" ja muu oma henkilökunta). Loput noin 30 % sijaisuuksista laitettiin hakuun Sotenderiä hyödyntäen. Yli 800 sote-ammattilaista on rekisteröitynyt Sotenderiin keikkalaiseksi.

HYVIN VOIMME - KLART VI KAN

Hoitajien saatavuus oli alkuvuonna hyvällä tasolla. Eniten rekrytointihaastetta oli maakunnan yksiköissä ja kotihoidossa. Ammattiryhmistä eniten haastetta on rekrytoida lääkäreitä, sosiaalityöntekijöitä ja psykologeja. Toiminta rekrytointin tukemiseksi Soite aloitti yhteistyön Riikan yliopiston kanssa. Samoin mukana oloa Kokkola Works -kampanjassa jatkettiin.

Työhyvinvoinnin toimintaohjelman mukaisia painopistealueita toteutettiin. Työn vaarojen selvittäminen ja arviointi toteutui hyvin. Työpaikkaselvityksiä tehtiin 14 kappaletta. Aluehallintoviraston tekemiä työsuojelutarkastuksia ei toteutettu vielä ensimmäisen vuosineljänneksen aikana. Psykososiaalisen kuormituksen hallinnassa pysyminen on ollut alkuvuonna selkeä haaste. Soiten talouden tilanne on aiheuttanut henkilöstön keskuudessa pahoinvointia. Epävarmuus organisaatiomuutoksesta sekä YT-neuvottelujen käynnistäminen ovat kuormittaneet erityisesti esihenkilöitä, mutta kuormitus näkyy myös perustyötä tekevässä henkilöstössä. Yhteydenottoja työsuojeluun on ollut keskimääräistä enemmän ja painottuen esihenkilöiden psykososiaaliseen kuormittumiseen.

5. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäisen valvonnan tavoitteena on varmistaa:

1. Hyvinvointialueen tehtävien häiriötön toteutuminen ja lainmukaisuus (lakien, määräysten ja sopimusten noudattaminen).
2. Asetettujen tavoitteiden saavuttaminen, toiminnan tuloksellisuus ja tehokkuus sekä hyvän hallintotavan mukaiset menettelytavat.
3. Omaisuuden ja voimavarojen turvaaminen.
4. Taloudellisen ja toiminnallisen tiedon oikeellisuus, riittävyys, ajantasaisuus ja luotettavuus (tietojärjestelmät, raportointijärjestelmät).

Sisäisen valvonnan tilaa on selvitetty toimialueittain tehdyn kyselyn perusteella, ja toimialuejohtajat ovat osaltaan raportoineet asiasta hyvinvointialuejohtajalle.

Kokonaisarvio organisaation sisäisen valvonnan edellytyksistä ja nykytilasta:

hyvä tyydyttävä puutteellinen heikko

Toiminnoille on pääosin määritelty vastuuhenkilöt ja tiedonkulku toimii vastuuhenkilöiltä esimiehille asianmukaisesti. Organisaation uudistetun prosessien kuvaamisen toimintamallin osalta on järjestetty koulutusta. Vastuuhenkilöitä on veloitettu huolehtimaan puuttuvat prosessien kuvaukset kuntoon ja tarvittaessa päivittämään vanhoja kuvauksia. Talouden seurannan tärkeyttä on erityisesti painotettu ja resurssihoitamista on kehitetty. Tavoitteiden saavuttamisen varmistaminen toteutuu pääosin ja tavoitteiden saavuttamista seurataan varsin systemaattisesti. Toimintaprosessit toimivat melko hyvin ja niiden arvellaan olevan kohtuullisen tehokkaita ja vaikuttavia. Henkilöstön toimivalta ja vastuut on pääosin määritelty. Toimintaprosessien ja henkilöstön toimivallan osalta tulee merkittäviä muutoksia organisaatiomuutoksen sekä hallinto- ja johtosäännön päivitysten myötä. Muutosten sisältö ja aikataulu täsmentyvät seuraavan kvartaalin aikana. Tähän mennessä toteutuneista muutoksista keskeisin on Järjestämisen palvelut -toimialueen aloittaminen vuoden alussa. Muutoksella on varmistettu erityisesti lakisääteisen omavalvonnan toteuttaminen ja riippumattomuus.

Kokonaisarvio organisaation viranhaltijoiden päätösten ja toiminnan laillisuudesta, taloudellisuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta:

hyvä tyydyttävä puutteellinen heikko

Toimialuejohtajien perehtyneisyys alaistensa viranhaltijoiden päätöksiin on pääosin hyvällä tasolla, ja he ovat vakuuttuneita päätösten laillisuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta. He ovat vakuuttuneita myös päätösten taloudellisuudesta.

6. Toimialueiden katsaukset

6.1 Terveyden ja sairaanhoidon palvelut

Terveyden ja sairaanhoidon palvelujen (Tesa) osalta muiden hyvinvointialueiden käytön vähentyminen näkyy selvästi verrattuna 1–3/2023 - tilanteeseen. Nettohoitopäivät (=lähtöpäivää ei lasketa) vähentyivät 14 % (10823->9262). Muiden hyvinvointialueiden osuus nettohoitopäivistä tammi-maaliskuussa 2024 oli 26 %, mikä on 4 % vähemmän kuin 1–3/2023. Määrällisesti muiden hyvinvointialueiden asukkaisen hoitopäivien vähennys oli 843 (-26 %) 3202->2359.

Erikoissairanhoidon käyntien määrä 1–3/2024 oli 2 % vähäisempi kuin vastaavana aikana 2023. Muiden hyvinvointialueiden käyntien määrä laski 9 % (8957->8125), mutta suhteellinen osuus laski vain 2 % (22 % ->20 %). Muiden hyvinvointialueiden käytön vähenemä 843 hoitopäivää ja 832 käyntiä on tuonut merkittävää vajetta oletettuihin myyntituottoihin - varsinkin kun niiden arveltiin mieluummin nousevan kuin laskevan.

TeSan osalta vuodeosastopaikkojen määrää on sopeutettu merkittävästi. Hoitopaikkoja on vähennetty pysyvästi syksyn 2023 ja alkuvuoden aikana yhteensä 25 (-16 %, 155->130 osastopaikkaa). Valvontapaikkoja on vähennetty yhteisvalvontapilotin seurauksena kokeiluluonteisesti. Lisäksi kaksi paikkaa on vähennetty Neku-osastolla. Vähennys keskittyy kirurgiaan (-27 %) sekä sisä- ja keuhkosairauksien osastoille (-21 %). Edellä kuvattujen paikkamuutosten (väliaikaisetkin huomioiden) henkilöstövaikutukset ovat yhteensä noin 14 henkilötyövuotta, joka sisältyy vuoden 2024 talousarvioon.

Palkat ja palkkiot ovat nousseet merkittävästi verrattuna kauteen 1-3/2023. Syynä on kaikkien ammattiryhmien palkankorotusratkaisut, ensihoidon työmarkkinaratkaisu, yhteispäivystyksen yle-linjan ottaminen omaksi toiminnaksi sekä puute kirurgian ja sisätautien erikoistuvista lääkäreistä, minkä vuoksi on jouduttu käyttämään ulkopuolista työvoimaa. Myös poissaoloja on 3 % enemmän (+760 pv) kuin 1–3 /2023. Vuosilomia on pidetty ohjeistuksen mukaan 12 % enemmän ja koulutuksissa käynti on lisääntynyt 31 %.

Suun terveydenhuollon käynnit ovat vähentyneet 3 %, mikä selittyy lisätöiden ja jonopurun puuttumisella. Vastaanottopalveluissa vastaanottokäyntien määrä on laskenut 2 % verrattuna 1–3/2023 - tilanteeseen, mutta etä- ja digikontaktien määrä on noussut 9 %. Tiimimalli on hyvin käynnissä koko Soiten alueella ja omahoitaja/lääkäritoiminta on saatu vauhtiin.

Asiakaspalveluiden oston kehitystä on vaikea arvioida, sillä tänäkään vuonna tammikuussa ei juuri tullut laskutusta. Viime vuonna suurimman laskuttajan eli Pohteen laskutus käynnistyi kunnolla vasta huhtikuussa, joten vertailua viime vuoteen ei kannata tehdä. Ostopalvelulääkärien kustannuksia seurataan entistä tarkemmin. Urologin ja hematologin virka oli auki. Virkojen täyttämisen edistämiseksi on solmittu yhteistyösopimus rekrytointeja hoitavan yhteisön kanssa.

Tuloslaskelma, tuhatta €	TA 2024	Toteuma 1–3/2023	Toteuma 1–3/2024	Muutos ed.v. €	Muutos -%	Toteuma -%
Myyntituotot	29 773,2	7 309,1	6 338,4	-970,8	-13,3 %	21,3 %
Maksutuotot	9 451,2	2 008,9	2 093,7	84,8	4,2 %	22,2 %
Tuet ja avustukset	2 104,9	379,7	453,9	74,2	19,5 %	21,6 %
Muut toimintatuotot	1 339,7	387,1	278,7	-108,4	-28,0 %	20,8 %
Ulkoiset tuotot	42 669,0	10 084,8	9 164,7	-920,1	-9,1 %	21,5 %
Sisäiset tuotot	15 511,4	3 023,4	3 597,2	573,8	19,0 %	23,2 %
Toimintatuotot yhteensä	58 180,4	13 108,2	12 761,8	-346,4	-2,6 %	21,9 %
Palkat ja palkkiot	-57 441,6	-11 671,0	-13 129,0	-1 458,0	12,5 %	22,9 %
Henkilöstösivukulut	-12 804,9	-2 873,7	-2 894,9	-21,1	0,7 %	22,6 %
Asiakaspalvelujen ostot	-16 259,6	-839,8	-3 737,7	-2 897,9	345,1 %	23,0 %
Muiden palveluiden ostot	-21 357,7	-3 711,3	-4 324,7	-613,4	16,5 %	20,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-21 205,2	-4 616,0	-4 883,3	-267,3	5,8 %	23,0 %
Avustukset	-7,5	-1,4	-0,3	1,1	-78,7 %	3,9 %
Muut toimintakulut	-2 614,4	-543,0	-605,2	-62,1	11,4 %	23,1 %
Ulkoiset kulut	-131 690,9	-24 256,2	-29 574,9	-5 318,8	21,9 %	22,5 %
Sisäiset kulut	-41 881,9	-7 947,9	-9 567,9	-1 619,9	20,4 %	22,8 %
Toimintakulut yhteensä	-173 572,8	-32 204,1	-39 142,8	-6 938,7	21,5 %	22,6 %
Toimintakate	-115 392,4	-19 095,9	-26 381,0	-7 285,1	38,1 %	22,9 %

Taulukko: Terveys- ja sairaanhoitopalveluiden toimialueen tuloslaskelma 1–3/2024

6.2 Hoito ja hoiva

Yli 75- vuotiaiden määrä on alueella kasvanut väestön ennakkotiedon 31.3.2024 mukaan 380 henkilöllä (+4,8 % vrt. 31.3.2023). Kotona asuvien osuus oli keskimäärin 93,6 % vaihdellen eri kunnissa välillä 95,2–90,6 %. Ikääntyneiden palveluissa asiakasmäärät ovat lähes kaikissa palveluissa kasvaneet vuoden takaiseen verrattuna.

Soite 2030 - ohjelman mukaisesti palvelurakennetta on muokattu. Kotisairaalan resurssia on vahvistettu 3,5 sairaanhoitajalla siirtämällä resurssia yöpartiosta kotisairaalaan sekä uusimalla työnjakomallia. Kotisairaalan suoritteet ovat kasvaneet noin 12 % (300 käyntiä) ja kontaktit 26 % 1–3/2023 – tilanteeseen verrattuna. Resurssia on tarkoituksenmukaista hyödyntää yhä tehokkaammin jatkossa. Kotihoitoa on vahvistettu lisäämällä etähoivan määrää sekä optimoimalla käyntejä tehokkaammin. Fyysisten käyntien määrä kotihoidossa kasvoi noin 1 % (1428 käyntiä) ja etäkäyntien määrä 17,4 %. Tehostetussa kotikuntoutumisessa asiakasmäärä kasvoi 20 %, mutta käyntimäärä väheni 16 %.

Yhteensä 16 jaksohoitopaikkaa (14 Ventus 2 / Kokkola, 2 Kuntola/ Kaustinen) muutettiin ympärivuorokautisen palveluasumisen paikoiksi. Lisäksi Kaustisen Iltaruskossa on kolme paikkaa ns. vanhalta puolelta otettu ympärivuorokautisen palveluasumisen käyttöön ja Kokkolassa lisätty kaksi paikkaa Tervakartanoon. Tervakartanoon on mahdollista lisätä vielä viisi paikkaa. Vastaavasti Artun pirtin (10 paikkaa) paikat ovat pääsääntöisesti jaksohoitotyyppisessä käytössä. Nettovaikutus kokonaisuutena on 11 ympärivuorokautisen palveluasumisen paikkaa lisää ilman henkilöstökulujen kasvua.

Palvelurakenteellisilla muutoksilla on kyetty vähentämään jonottamista ympärivuorokautiseen palveluasumiseen sekä yleislääketieteen osastoille. Jonossa ympärivuorokautiseen palveluasumiseen oli 6.3. – tilanteessa 66 asiakasta (v. 2023/76 asiakasta) jonotusajan ollessa 64 vuorokautta (v. 2023 / 82 vrk). Toisin sanoen asiakas on päässyt paremmin tarvitsemiensa palveluiden piiriin. Keskimäärin yleislääketieteen osastoille on päästy yhden vuorokauden jonotusajalla, kun vielä vuosi sitten keskimääräinen jonotusaika oli 4–5 vuorokautta. Viime vuonna pitkien jonojen vuoksi ostimme jaksohoitopaikkoja noin 52 000 eurolla. Tänä vuonna tälle ei ole ollut tarvetta. Hankalin tilanne on kotihoidossa, jota jonotetaan edelleen välillä useita päiviä epätarkoituksenmukaisessa paikassa. Kotihoidon resurssia on vahvistettu, mutta keskeytyksiä henkilöstöllä on paljon. Varahenkilöstöjärjestelmän tulisi olla toimivampi kuin se tällä hetkellä on. Suunta on oikea: sisäisiä sijaisia pyritään ohjaamaan entistä enemmän palveluihin, joihin jonotetaan ja joissa asiakasmäärä on kasvussa.

Ympärivuorokautisten palveluiden nettopäivät vähenivät 1,7 % (1199 pv, luku laskettu ilman muilta hyvinvointialueilta hankittuja ostopäiviä). Tässä suurimpana tekijänä on Emeliehemmetin 34 paikan vähenemä verrattuna viime vuoteen. Emeliehemmetin korvaavia hoitopäiviä ostettiin Pohjanmaan hyvinvointialueelta alkuvuodesta noin 1 500 hoitopäivän verran. Yleislääketieteen osastoilla hoitopäivät vähenivät 9,7 % (744 pv). Vuoden alusta alkaen osastoilla tehty neljän paikan vähennys vähensi 360 hoitopäivää. Muut hyvinvointialueet käyttivät 247 päivää vähemmän osastopaikkoja. Osastoilla oli myös noroepidemiaa, joka vaikuttaa hoitopäiviä vähentävästi, mutta ei yleensä vähennä henkilöstötarvetta. Kaikkien osastojen perusmiehitystä vahvistettiin vuoden alusta mitoitusselvityksen perusteella neljällä henkilötyövuodella ja vähentämällä neljä paikkaa. Tämä näkyy vakituisen henkilöstön palkkakulun kasvuna. Ulkoisten ja sisäisten sijaisten käyttö kuitenkin oikeansuuntaisesti vähentyi kyseisellä palvelualueella noin 0,1 M€:n verran.

Perhehoidon asiakasmäärä kasvoi 13:lla (47→ 60). Omaishoidon yli 75-vuotiaiden asiakkaiden määrä 1–3/2024 oli 415; kumulatiivinen koko kuluneen ajanjakson peittävyys yli 75- vuotiailla 5 %. Yli 65- vuotiaita omaishoitajia 3/2024 oli 542 henkilöä (v. 2023/564). Tukipalveluiden asiakasmäärät kasvavat erityisesti lakisäteisissä liikkumisen tuen palveluissa. Tällä on suora yhteys kustannusten kasvuun. Lisääntyvissä huoli-ilmoituksissa korostuvat mielenterveyden ja päihteiden käyttöön liittyvät ongelmat sekä velkaantuminen ja taloudelliset haasteet. Ikäihmisille suunnattua sosiaalityötä on tarve vahvistaa.

Geriatrisella poliklinikalla kontaktit ovat lisääntyneet 55 %, vaikka käyntien määrä on laskenut 8 %. Tämä kuvaa muiden palvelukanavien kasvavaa käyttöä, mutta myös alkuvuoden geriatrivajetta. Palliatiivisella poliklinikalla käyntien määrä on kasvanut 8 %. Pohjanmaan hyvinvointialueen käyntimäärät säilyivät palliatiivisella poliklinikalla lähes ennallaan (82 →78) ja kasvoivat geriatrisella poliklinikalla 60 % (138 →221).

Ulkoisten kulujen toteuma 1–3/2024 oli 22,2 % eli alle talousarvion, mikäli talousarvio toteutuisi tasaisesti. Uhkaavia tiliryhmiä, joiden kulukehitystä on kyettävä loppuvuodesta taittamaan, ovat henkilöstökulut ja palveluiden ostot. Henkilöstökulut kasvoivat toimialueella 9 % verrattuna kauteen 1–3/2023, jota selittää 1.4.2023 voimaan tullut mitoitusmuutos. Muutos vaati noin 20 uutta vakanssia. Lisäksi toimialueella on pidetty 850 päivää enemmän vuosilomia kuin 1–3/2023. Sairauspoissaolot vähenivät 130 päivää.

Asiakaspalveluiden ostojen kasvu näyttää suuremmalta kuin mitä se todellisuudessa on. Tämä johtuu tiettyjen palveluntuottajien jälkijättöisestä laskutuksesta 1–3/2023. Vastaavaa jälkijättöistä laskutusta ei ole kuluvana vuonna. Myös maksutuottojen 1–3/2023 laskutus tapahtui viiveellä, jolloin tuottojen kasvu 1–3/2024 näyttäytyy todellista suurempana. Myynti muille hyvinvointialueille on laskenut kaudesta 1–3/2023 247 hoitopäivällä, jonka vaikutus on noin 0,1 M€. Kuitenkin ulkoisten tuottojen toteuma suhteessa talousarvioon on 24,5 %, jota voi pitää hyvänä.

Tuloslaskelma, tuhatta €	TA 2024	Toteuma 1–3/2023	Toteuma 1–3/2024	Muutos ed.v. €	Muutos -%	Toteuma -%
Myyntituotot	2 469,5	566,6	476,0	-90,6	-16,0 %	19,3 %
Maksutuotot	11 520,5	2 065,0	2 931,6	866,7	42,0 %	25,4 %
Tuet ja avustukset	74,5	98,1	58,4	-39,7	-40,5 %	78,4 %
Muut toimintatuotot	3 157,4	450,0	754,0	304,0	67,6 %	23,9 %
Ulkoiset tuotot	17 221,9	3 179,6	4 220,0	1 040,4	32,7 %	24,5 %
Sisäiset tuotot	1 568,3	185,4	192,5	7,1	3,8 %	12,3 %
Toimintatuotot yhteensä	18 790,2	3 365,0	4 412,5	1 047,5	31,1 %	23,5 %
Palkat ja palkkiot	-40 627,4	-8 360,6	-9 109,2	-748,5	9,0 %	22,4 %
Henkilöstösivukulut	-9 123,7	-2 120,7	-2 051,4	69,2	-3,3 %	22,5 %
Asiakaspalvelujen ostot	-15 446,5	-2 361,3	-3 674,1	-1 312,8	55,6 %	23,8 %
Muiden palveluiden ostot	-5 987,1	-1 366,3	-1 254,5	111,7	-8,2 %	21,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 532,2	-529,1	-420,9	108,2	-20,5 %	16,6 %
Avustukset	-3 558,5	-546,6	-590,4	-43,7	8,0 %	16,6 %
Muut toimintakulut	-5 964,7	-1 163,5	-1 378,9	-215,4	18,5 %	23,1 %
Ulkoiset kulut	-83 240,0	-16 448,1	-18 479,4	-2 031,3	12,3 %	22,2 %
Sisäiset kulut	-20 830,7	-4 129,5	-4 839,3	-709,7	17,2 %	23,2 %
Toimintakulut yhteensä	-104 070,7	-20 577,6	-23 318,6	-2 741,0	13,3 %	22,4 %
Toimintakate	-85 280,6	-17 212,7	-18 906,1	-1 693,5	9,8 %	22,2 %

Taulukko: Hoidon ja hoivan toimialueen tuloslaskelma 1–3/2024

6.3 Perheiden palvelut

Perheiden palveluissa edistettiin toimialueen toimintasuunnitelman mukaisesti digipalveluiden hyödyntämistä. Aikuispsykiatrian avohoidossa on käytössä Terapianavigaattori, jonka täyttää noin 70 % omalla yhteydenotolla hoitoon hakeutuvista potilaista. Noin 50 % neuvonta- ja arviointipuhelimeen soittavista henkilöistä ohjautuu muihin kuin aikuispsykiatrian avohoidon palveluihin. Päihdepalveluissa päihdelääkärin vastaanotto tapahtuu pääosin etänä. Uutena yhteydenottokanavana mielenterveyspalveluihin on tullut 3/2024 alkaen mielenterveys-chat, joka laajentuu koskemaan myös päihdepotilaita. Ajanvaraukseton vastaanotto on laajentunut sosiaalineuvonnassa ja työttömien terveystarkastuksissa on aloitettu sähköisen ajanvarauksen käyttöönoton pilotti. Esitietolomakkeiden sähköistäminen on viety työjonoon. Digikioskitoimintaa on mm. Koivutuvalla.

Terveyssozialityössä konsultaatiokirja toimii yhtenä yhteydenottokanavana. Aikuisten sosiaalipalveluissa sähköisten ilmoitusten ja yhteydenottojen määrä kasvoi edelleen. Opiskeluhuollossa on kevään aikana pilotoitu Fiilisuotsi-sovellusta. Neuvolan digihoitopolku on siirtymässä pilottivaiheeseen. Sähköinen ajanvaraus on otettu käyttöön kohdunkaulansyövän seulonnoissa. Ehkäisyneuvolan etävastaanottoasian edistäminen odottaa digipalveluita.

Vammaispalveluiden asumispalveluissa ja päiväaikaisessa toiminnassa on kartoitettu erilaisia mahdollisuuksia digitalisaation suhteen. Kartoitustyötä tekevät erityisesti palvelualueella koulututtavat digimentorit.

Tärkeänä osana on myös uudenlainen palvelumuotoilu, jonka keskiössä ovat digiratkaisut. Avohuollon tiimissä otettiin käyttöön lisää etälaitteita, joiden avulla osa asiakaskäynneistä toteutetaan. Lasten ja nuorten erityispalveluissa Terveyskylän digihoitopolkua on suunniteltu lisää. Lastenpolilla CareConnect -- diabeteksen etäseurantaan toimii hyvin.

Toimialuetta haastoi alkuvuoden aikana toisten hyvinvointialueiden asiakasmäärien vähentyminen. Tämä johtaa myyntituottojen jäämiseen talousarviosta. Psykiatrian osasto 15 toiminnalliset luvut ovat olleet pidemmän aikaa laskevia ja toimenpiteitä asiaan puuttumiseksi on tehty. Pohteen alueen asiakkaiden hoitopäivät laskivat alkuvuoden aikana seuraavasti. 1–3/2024 nettohoitopäivät olivat 734, kun ne kaudella 1–3/2023 olivat 1394. Samoin Pohjanmaan hyvinvointialueen asiakkaiden nettohoitopäivät laskivat 153 -> 71. Lasten somatiikan myyntituottojen toteuma paikkaa tilannetta osin, sillä siellä myyntituotot ovat yli talousarvion (myyntituottojen toteuma 32,9 % talousarvioista per 1–3/2024).

Lasten ja nuorten erityispalveluissa palvelualueen osastokuormitus oli alkuvuonna vaihtelevaa. Lasten ja nuorten vuodeosaston sekä lastenpsykiatrian osaston kuormitus oli edellisvuosien tasolla. Nuortenpsykiatrian ja vastasyntyneiden teholla osastokuormitus oli alkuvuonna keskimäärin 40 %. Nuorisopsykiatrian osastolla nettohoitopäivät olivat 364 1–3/2024 kun 1–3/2023 hoitopäiviä oli 834. Avohoidossa molemmilla vastuualueilla käynnit lisääntyivät. Nuorisopsykiatrialla hyvinvointialueen ulkopuolinen kysyntä on laskenut selkeästi. Toimet asiaan reagoimiseksi on aloitettu.

Mielenterveyskuntoutujien vastuualueella on resurssien lisäämisen kautta pystytty vähentämään sosiaalisen kuntoutuksen kotiin vietävien palvelujen sekä ryhmätoimintojen ostoja. Maaliskuun lopussa sosiaalisen kuntoutuksen kotiin vietävien palvelujen ostopalvelussa oli enää kolme asiakasta. Tehostetun kotikuntoutuksen ostopalvelussa olleet asiakkaat siirrettiin omaan sosiaaliseen kuntoutukseen. Omassa sosiaalisessa kuntoutuksessa 31.3.2024 oli 49 asiakasta.

Sosiaalipäivystyksessä näkyy lasten ja nuorten psyykinen huonovointisuus. Yhteistyötahot - etenkin koulut - ovat aktivoituneet julkisuudessa olleiden ikävien tapahtumien myötä. Ankkuritiimiä on työllistänyt erityisesti näpistykset, väkivalta, seksuaalirikokset, juomiskokeilut ja kouluilta tulleet hätähuudot.

Opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalveluissa näkyi lisääntyvä tarve yksilötyölle, mikä vei resursseja yhteisöllisen opiskeluhoitotyön kehittämislle ja toteuttamiselta. Opiskeluhuollon toimijoiden tehtävänkuvia kirjoittaminen ja päivittäminen on meneillään, minkä toivotaan tuovan selkeyttä työnjakoon. Kaikki kuraattorivakanssit on saatu täytettyä vakinaisilla työntekijöillä tai määräaikaisin sijaisratkaisuin. Rekrytointihaasteiden ja psykologien heikon saatavuuden takia olemassa olevista koulupsykologivakansseista on ollut täyttämättä lähes puolet.

Neuvola, koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa oppilasmääriin ja uusiin resurssisuositukseen nähden vastuualueella on noin kahden terveydenhoitajan vajuus. Työpaine ei ole vähentynyt neuvolassa eikä koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa. Määräaikaistarkastuksia ei ehditä aina tehdä aikataulussa.

Psykologipalveluissa 29 vakanssista on täytettynä tällä hetkellä 19,65, jonka takia joudutaan turvautumaan ostopalveluihin. Ruotsinkielisiin aikuispsykiatrian tutkimuksiin on ollut vaikea löytää ostopalvelutekijöitä. Psykologiharjoittelijoiden ottaminen on koettu erinomaiseksi rekrytointikanavaksi, ja yksikön sisällä suhtaudutaan myönteisesti harjoittelijoiden ohjaamiseen.

Sosiaalityöntekijöiden rekrytointi on edelleen haasteellista mm. aikuissosiaalityössä ja lastensuojelussa. Alkuvuoden aikana lastensuojeluun siirtyi erityisen paljon asiakkaita perhesosiaalityöstä, joka näkyi asiakasmäärän kasvuna. Palvelukriteerejä työstettiin ja ne pyritään saamaan valmiiksi kevään aikana.

Lastenvalvontaan varattiin paljon uusia ensikäyntiaikoina vanhempien erojen takia. Tapaamis- ja elatussopimusten tarkistamisia oli aiempaa enemmän, samoin olosuhdeselvityksiin liittyviä käyntejä. Palveluohjaus vakiintui hankkeen jälkeen vuoden alusta pysyväksi työmuodoksi. Ekavauvapalvelu jatkui lapsiperheiden kotipalvelussa. Perhesosiaalityössä asiakkaita on paljon yhtä työntekijää kohden, mikä haastaa vaikuttavan työskentelyn asiakkaiden kanssa. Lastensuojeluilmoituksia on tullut paljon. Monialaisen palvelutarpeen arvioinnin kehittäminen ja juurruttaminen jatkui edelleen.

Vammaispalveluiden asumispalveluissa ja päiväaikaisen toiminnan palveluissa avohuollon tiimin yhteistyötä sivistystoimen toimijoiden kanssa tiivistettiin. Tällä hallinnon eri toimijoiden välisellä yhteistyöllä vaikutetaan asiakkaiden palvelutarpeisiin. Muutto- ja muutosvalmennus yhteistyössä Tukena- säätiön ja paikallisten yhdistysten kanssa jatkui. Yhteistyössä järjestettiin infoiltoja asiakkaille ja heidän läheisilleen.

Toimialueen ulkoiset tuotot ovat jäljessä talousarviosta sekä edellisen vuoden toteumasta. Tämä selittyy suurelta osin muilta hyvinvointialueilta saatavien myyntituottojen laskulla. Palkkojen ja palkkioiden kasvu 1–3/2023 – kauteen verrattuna oli 4,9 %, mikä on maltillista tasoa. Asiakaspalveluiden ostojen toteuma on 25,4 %, joka herättää huolta talousarvion riittävydestä.

Tuloslaskelma, tuhatta €	TA 2024	Toteuma 1–3/2023	Toteuma 1–3/2024	Muutos ed.v. €	Muutos- %	Toteuma- %
Myyntituotot	15 076,7	3 900,8	3 345,4	-555,5	-14,2 %	22,2 %
Maksutuotot	1 794,9	407,6	445,5	37,9	9,3 %	24,8 %
Tuet ja avustukset	297,4	41,1	75,8	34,6	84,2 %	25,5 %
Muut toimintatuotot	1 128,8	256,1	264,4	8,3	3,2 %	23,4 %
Ulkoiset tuotot	18 297,8	4 605,7	4 131,0	-474,7	-10,3 %	22,6 %
Sisäiset tuotot	4 646,0	973,0	991,9	18,9	1,9 %	21,3 %
Toimintatuotot yhteensä	22 943,8	5 578,7	5 122,9	-455,8	-8,2 %	22,3 %
Palkat ja palkkiot	-40 566,0	-8 456,1	-8 867,5	-411,4	4,9 %	21,9 %
Henkilöstösivukulut	-9 006,9	-2 188,9	-2 081,4	107,5	-4,9 %	23,1 %
Asiakaspalvelujen ostot	-30 525,1	-5 085,6	-7 752,4	-2 666,8	52,4 %	25,4 %
Muiden palveluiden ostot	-9 183,4	-1 923,4	-2 436,8	-513,4	26,7 %	26,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 061,7	-570,1	-464,3	105,8	-18,6 %	22,5 %
Avustukset	-4 317,9	-761,5	-818,9	-57,4	7,5 %	19,0 %
Muut toimintakulut	-4 250,0	-804,7	-910,2	-105,5	13,1 %	21,4 %
Ulkoiset kulut	-99 911,0	-19 790,3	-23 331,5	-3 541,2	17,9 %	23,4 %
Sisäiset kulut	-21 364,0	-4 385,2	-4 474,0	-88,8	2,0 %	20,9 %
Toimintakulut yhteensä	-121 275,0	-24 175,5	-27 805,6	-3 630,0	15,0 %	22,9 %
Toimintakate	-98 331,3	-18 596,9	-22 682,7	-4 085,8	22,0 %	23,1 %

Taulukko: Perheiden palveluiden toimialueen tuloslaskelma 1–3/2024

6.4 Konsernipalvelut

Konsernipalvelut pitävät sisällään kaikki Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen sote- ja elastustoimen työtä tukevat palvelut jakaantuen seuraaviin palvelualueisiin: 1) Henkilöstöpalvelut, 2) Talous- ja hallintopalvelut, 3) Tietohallinto sekä 4) Tilat ja tekniset palvelut. Konsernipalvelujen kustannukset jaetaan sisäisinä kuluina muille toimialueille konsernipalvelujen käytön ja kulujen vyörytysääntöjen mukaisesti.

Vuoden 2024 ensimmäisellä kvartaalilla konsernipalveluissa on työskennelty toiminta- ja taloussuunnitelmaan kirjattujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden sekä niiden pohjalta tehtyjen palvelu- ja vastuualueittaisten toimintasuunnitelmien viitoittamana. Konsernipalveluiden eri yksiköiden talouden seurantaan on kiinnitetty entistäkin tarkempaa huomioita. Samoin on pyritty tukemaan muiden toimialueiden talouden suunnittelua ja seurantaa.

Henkilöstöpalveluissa jatkettiin henkilöstöohjelman mukaisia kehittämistoimia mm. esihenkilötyön tukemiseksi. Esihenkilöille järjestettiin koulutuksia, joiden oppimistavoitteena oli lähiesihenkilötyön tukeminen. Hoitotyöntekijöiden urapolkumallia rakennettiin yhteistyössä johtajaylihoitajan kanssa. Mallin rakentamisessa hyödynnetään valtakunnallista mallia, joka huomioi koulutuksen, työkokemuksen, panostukset osaamisen kehittämiseen ja laaja-alaisen osaamisen.

Henkilöstöpalveluihin kuuluvassa resurssikeskuksessa otettiin maaliskuussa käyttöön ns. Sotender - keikkatyön järjestelmä. Sotenderilla pystytään tehostamaan lyhytaikaisten sijaistarpeiden hallinnointia. Keikat ovat nähtävillä Sotenderiin rekisteröityneillä sote-ammattilaisilla, josta he voivat ilmoittautua työn tekijöiksi. Sotender tuo helpotusta sijaistarpeiden hoitamisen työmäärään ja parantaa sijaisrekrytointin kustannustehokkuutta.

Tilat ja tekniset palvelut – vastuualueella jatkettiin Sairaalanmäelle sijoittuvan Sotokeskuksen suunnittelua. Suunnitteluun osallistettiin tilojen tulevia käyttäjiä. Sotekeskus tulee korvaamaan teknisen ikänsä lopussa olevan Kokkolan pääterveysaseman. Samoin tiloihin tulee sijoittumaan muita Soiten toimintoja, jolloin erillisistä vuokratiloista pystytään luopumaan. Huhtikuun puolivälissä avattiin julkisten hankintojen kilpailutusjärjestelmässä rakentajavalintaan tähtäävä kilpailutus. Päätösesitys siirtymisestä Sotekeskus – investoinnin suunnitteluvaiheesta rakentamisvaiheeseen tuodaan aluehallituksen päätöskäsittelyyn kesäkuussa.

Talouspalveluissa vuoden ensimmäinen kvartaali oli tuttuun tapaan tilinpäätösvalmistelun aikaa. Valmiiksi saatiin hyvinvointialueen ensimmäisen kokonaisen toimintavuoden tilinpäätös. Tämä helpottaa myös talouden seurantaa sillä meneillään olevan vuoden toteumalukuja voidaan verrata talousarvion lisäksi edellisen vuoden toteumalukuihin. Esihenkilöille järjestettiin talouden suunnittelua ja seurantaa tukevia koulutuksia. Jokaisen toimialue hyödyntää sille nimettyä taloustiimin controller - työpanosta.

Hankintapalveluissa jatkettiin hankintajohtajan vetämää projektia, jolla hyvinvointialueen sopimukset saadaan siirrettyä yhteen digitaaliseen järjestelmään. Tämä tulee helpottamaan sopimusten tarkastelua ja tulossa olevien julkisten hankintojen kilpailutusten aikataulusuunnittelua. Vastaavalla tavalla tiedonhallinta ja hallintopalvelut – vastuualueella edistettiin digitalisaatiota asiakas- ja potilasasiakirjoja koskien. Työtä tehtiin myös tietoturva- ja tietosuojadokumentaation kehittämiseksi.

Konsernipalveluiden talous on pysynyt sille myönnettyjen määrärahojen puitteissa. Näin kuuluu ollakin, sillä kulujen kertymä tulee olemaan jälkivuosisuunnitelmista ja siihen varautumiseksi alkuvuoden kulujen tulee toteutua määrärahat alittavina. Palvelujen ostot ja muut toimintakulut ovat selkeästi viime vuotta

korkeammalla tasolla. Asiaa selittää kuluerien eriaikainen kirjautuminen vuosien 2023 ja 2024 välillä sekä organisaatiomuutoksesta (Järjestämisen palvelut 1.1.2024 lukien) johtuva tiettyjen kuluerien edellisen vuoden toteumalukujen puuttuminen vertailuvuodelta. Mahdollisen määrärahaylityksen osalta eniten huolta aiheuttaa Ruokahuolto (osa Tilat ja tekniset palvelut – palvelualue) ja Resurssikeskus (osa HR:ää). Resurssikeskuksen tulee pystyä sopeuttamaan henkilömääräänsä osastojen vähentyneeseen kuormitusasteeseen. Asiaan on reagoitu jättämällä täyttämättä vapautuvia vakansseja. Ruokahuollon talouden seuranta ja kustannuslaskentaa tehostettiin alkuvuoden aikana. Samoin ruokahuoltoon on suunnitteilla kustannussäästöjä tuovia toimia.

Tuloslaskelma, tuhatta €	TA 2024	Toteuma 1–3/2023	Toteuma 1–3/2024	Muutos ed.v. €	Muutos- %	Toteu- ma-%
Myyntituotot	1 041,0	266,4	240,0	-26,4	-9,9 %	23,1 %
Tuet ja avustukset	1 335,6	5,3	392,4	387,2	7362,0 %	29,4 %
Muut toimintatuotot	744,7	227,6	274,6	47,0	20,6 %	36,9 %
Ulkoiset tuotot	3 121,3	499,2	907,0	407,7	81,7 %	29,1 %
Sisäiset tuotot	57 832,1	11 730,9	14 182,5	2 451,6	20,9 %	24,5 %
Toimintatuotot yhteensä	60 953,4	12 230,1	15 089,5	2 859,4	23,4 %	24,8 %
Palkat ja palkkiot	-24 141,8	-4 852,7	-5 652,5	-799,8	16,5 %	23,4 %
Henkilöstösivukulut	-5 405,0	-1 191,5	-1 254,8	-63,3	5,3 %	23,2 %
Muiden palveluiden ostot	-11 915,5	-1 670,1	-2 744,1	-1 074,0	64,3 %	23,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 268,8	-1 311,1	-1 392,1	-81,0	6,2 %	22,2 %
Muut toimintakulut	-2 941,4	-382,0	-633,0	-251,1	65,7 %	21,5 %
Ulkoiset kulut	-50 672,6	-9 407,4	-11 676,5	-2 269,1	24,1 %	23,0 %
Sisäiset kulut	-3 053,4	-1 027,3	-1 510,0	-482,8	47,0 %	49,5 %
Toimintakulut yhteensä	-53 725,9	-10 434,7	-13 186,6	-2 751,9	26,4 %	24,5 %
Toimintakate	7 227,5	1 795,4	1 902,9	107,5	6,0 %	26,3 %

Taulukko: Konsernipalveluiden toimialueen tuloslaskelma 1–3/2024

6.5 Pelastuspalvelut

Vuoden 2024 ensimmäisellä kvartaalilla on työstyetty Sisäministeriön tietopyyntöä, edellisvuoden toiminnan arviointia, sivutoimisen elinvoiman kehittämishanketta sekä toiminta- ja taloussuunnitelmaan kirjattujen toiminnallisten tavoitteiden toimintasuunnitelmien työsuunnitelmaa sekä ympäristövahingon suorituskyvyn elementtien kehittämistä. Lisäksi aluevalvontaviranomainen on muistanut omalla valvonnallaan ja tulostavoitteen täyttämällä vuoden 2024 aikana. Asiantuntijatyön määrä yhdistettynä omavalvonnan ja erilaisten tietopyyntöjen työmäärään ovat merkittävä kuormitustekijä. Alkuvuoden aikana saimme NGH:n kanssa valmiiksi pelastustoimen digitaalisten palveluiden toiminnallisuuskartat.

Osana uudistumiskykyämme aloitimme kehittämistoimet pelastustoimen johtamis-, viestintä-, päätöksenteko- ja palaverikäytäntöjoen uudistamiseksi. Työ jatkuu koko vuoden. Tavoitteena on kehittää, tehostaa ja jalkauttaa osallisuuden avulla toimintaa ohjaavien dokumenttien sisältöä. Muutosjohtamisen kaksi työryhmää käynnistyi ensimmäisen kvartaalin aikana, josta tuloksia ja kokemuksia odotetaan. Osana

prosessimaista palveluntuotantoa on aloitettu tehtävien uudelleen organisoituminen ja kokoaminen, jota tullaan hyödyntämään osana organisaation rakenteen kehittämistä.

Ensimmäisellä kvartaalilla ja varsinkin tammikuussa kasvoi pelastustoimen palveluiden kysyntä lähes 35 % edellisen 10 vuoteen keskiarvoon verrattuna. Huolestuttavana ilmiönä on tulipalojen määrän kasvu (rakennuspalo ja –vaara tehtävien osuus), joiden osuus on hallitusohjelman mukaan puolitettava vuoteen 2030 mennessä. Osana hallitusohjelman pelastustoimen kehittämishankkeita mm. pelastustoimen henkilöstön työturvallisuuteen liittyviä varusteita on hankittu.

Toiminnan ja talouden seurantaan on kiinnitetty entistäkin tarkempaa huomioita, jossa ennakoimattomia tai merkittäviä toiminnasta aiheutuva toteutuneita kuluja pyritään juurisyyyn avulla selvittämään. Merkittävin uudistus liittyy HR-palkanmaksujärjestelmän tietopohjan uudistamiseen ja sen haasteisiin. Järjestelmä toivotaan saatavan vuoden toisella kvartaalilla testaus- ja tuotantokäyttöön. Haasteena on ollut HR master -järjestelmän palvelussuhteet, palkan maksuperusteet sekä kelpoisuutta tuottavien tietolähteiden muodostuminen, kirjaaminen sekä järjestelmän käyttökoulutus. Järjestelmää voisi verrata “soten potilastietojärjestelmään”. Järjestelmän avulla voimme tietojohdamisen avulla seurata toiminnasta muodostuvia hälytys- tai tapahtumakohtaisia kuluja, jos tiedon jalostaminen järjestelmien integraation avulla toteutuu. Järjestelmän käyttöönotto viivästyi monesta eri syistä, eikä käytössä oleva resurssit ole riittävät integraation loppuun saattamisessa.

Käytössä olevista toimitiloista on suoritettu katselmus tammikuussa yhteistyössä Soiten teknisten palveluiden kanssa. Katselmuksen pohjalta on muodostunut ensivaiheen näkemys tilojen sopeuttamistarpeista. Tilojen sopeuttamisessa hyödynnetään ensihoidon palvelutuotannon siirtämistä (Kannus Q2/2024, Kokkola 2024 loppuun mennessä). Lisäksi on tehty siisteyspalveluiden tason tarkastus. Nämä toimet ovat ensimmäisen vaiheen muutoksia. Myöhemmin vuoden aikana määritellään ne tilat, joista aiotaan luopua nopealla aikataululla (eräitä tiloja paloasemien yhteydestä, mutta ainakin vuoteen 2025 loppuun nykyinen palveluverkko säilyy).

Pelastustoimen talous on pysynyt sille myönnettyissä määrärahoissa, mutta toiminnasta on tunnistettu kulurakenteen kasvua vuoteen 2023 verrattuna. Kasvu kohdistuu kiinteistöihin, henkilöstön palkkaukseen ja aineellisiin hyödykkeisiin. Vuodet 2023 ja 2024 eivät ole kulurakenteen osalta vertailukelpoisia, koska vuoden 2023 kulut tulivat jälkijättöisesti. Myös vuonna 2024 on havaittavissa jälkijättöistä ja merkittävää kulurakennetta, jotka ei vielä näy tuloslaskelmassa (mm. yhden kuukauden lisäpalkat). Talouden seurannassa on otettu käyttöön ns. 13 kuukauden kulujen jakamisen seuranta. Kulurakenteessa on tunnistettu sivutoimisen henkilöstön aktivoitumista harjoitusten, hälytysaktiivisuuden sekä koulutusjärjestelmän vaatimusten täyttymiseen liittyvää osallistumista. Tämä näkyy kulurakenteen kasvuna, mutta sen avulla varmistetaan palvelukyvykkyyden toteutuminen.

Pelastustoiminnan pohjoisen yhteistyöalueen yhteistyösopimus ja sen liitteet valmisteltiin ja hyväksyttiin maaliskuussa aluehallituksessa. Yhteistyöalueen toiminta tulee kehittymään vuoden aikana mm. tilanne- ja johtokeskusasetuksen mukaisten tehtävien keskittämällä, jolloin tiedämme kustannusten muodostumisen perusteet. Keski-Pohjanmaan alueturvan kehittämistä on jatkettu mm. ajankohtaisilla asioilla “tulipalopakasista infrastruktuurin häiriöihin” sekä alueellisen yhteisen varautumisen teemoilla.

Tuloslaskelma, tuhatta €	TA 2024	Toteuma 1–3/2023	Toteuma 1–3/2024	Muutos ed.v. €	Muutos- %	Toteuma- %
Myyntituotot	31,0	10,6	0,0	-10,6	-100,0 %	0,0 %
Maksutuotot	43,0	7,5	9,0	1,4	19,2 %	20,8 %
Tuet ja avustukset	127,4	0,0	25,3	25,3	0,0 %	19,8 %
Muut toimintatuotot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %	0,0 %
Ulkoiset tuotot	201,4	18,1	34,2	16,1	88,8 %	17,0 %
Sisäiset tuotot	451,9	96,9	107,6	10,7	11,1 %	23,8 %
Toimintatuotot yhteensä	653,3	115,0	141,8	26,8	23,3 %	21,7 %
Palkat ja palkkiot	-4 371,5	-738,1	-804,4	-66,3	9,0 %	18,4 %
Henkilöstösivukulut	-963,9	-177,7	-176,6	1,2	-0,7 %	18,3 %
Asiakaspalvelujen ostot	-66,5	-0,1	-1,9	-1,8	1468,0 %	2,8 %
Muiden palveluiden ostot	-913,8	-90,8	-116,1	-25,3	27,9 %	12,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-598,0	-49,5	-72,1	-22,6	45,6 %	12,1 %
Avustukset	-36,7	-3,7	0,0	3,7	-100,0 %	0,0 %
Muut toimintakulut	-1 747,1	-295,1	-322,2	-27,0	9,2 %	18,4 %
Ulkoiset kulut	-8 697,5	-1 355,0	-1 493,2	-138,2	10,2 %	17,2 %
Sisäiset kulut	-1 119,8	-166,5	-232,8	-66,3	39,8 %	20,8 %
Toimintakulut yhteensä	-9 817,4	-1 521,6	-1 726,0	-204,4	13,4 %	17,6 %
Toimintakate	-9 164,1	-1 406,6	-1 584,1	-177,6	12,6 %	17,3 %

Taulukko: Pelastustoimen toimialueen tuloslaskelma 1–3/2024

6.6 Järjestämisen palvelut

Järjestämisen palvelut aloitti toimintansa 1.1. 2024 omana toimialueena. Järjestämisen palveluihin kuuluu koulutuspalvelut, laatu ja turvallisuus sekä TKIO ja osallisuus. Laadun ja valvonnan kokonaisuutta johtaa laatu- ja valvontajohtaja ja TKIO:n ja osallisuuden kokonaisuutta kehitysjohtaja. Uutena kokonaisuutena järjestämisen palveluissa aloitti omavalvonnan yksikkö osana laadun ja valvonnan kokonaisuutta. Alkuvuoden 2024 yksiköiden toiminta on jatkunut pääosin talous- ja toimintasuunnitelman mukaisesti ja talouden seurantaan on kiinnitetty erityistä huomiota.

Organisaation omavalvontaa ja valvontatoimintaa on lähdetty organisoimaan 1.1.2024 astuneen valvontalain mukaiseksi. Omavalvontasuunnitelmat laaditaan jatkossa myös julkisen terveydenhuollon palveluyksiköihin ja omavalvontaohjelma sekä valvontasuunnitelma päivitetään. Palvelutuotannon valvonta on aloitettu uudistetuilla valvontalomakkeilla Laatuportissa, josta on mahdollisuus saada myös valvontalain vaatima julkinen raportointi neljän kuukauden välein. Valvontalain vaatima ilmoitusvelvollisuus (29§) on käyttöön otettu Laatuporttiin ja ohjeistettu.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalveluille myönnettiin 26.2.2024 SHQS - standardin mukainen laaduntunnustus. Laaduntunnustus tarkoittaa, että organisaation rakenteet ja prosessit auditoiduissa kohteissa ovat todettu täyttävän laadukkaan sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamisen kriteerit.

Soiten sosiaali- ja terveydenhuollon strateginen valmiussuunnitelma päivitettiin vuoden 2023 lopussa. Vuoden 2024 alusta on laadittu ja päivitetty yksiköiden kohdekortteja valtakunnallisen ohjeistuksen

mukaisesti. Organisaatioturvallisuuden riskiarviointi tehtiin syksyllä 2023, jolloin arvioitiin riskiarvioinnin kaikki osa-alueet. Organisaatioturvallisuuden riskiarvioinnin ja laatuohjelman tuloksista on koottu yhteenveto, joka on esitelty johdolle ja esihenkilöille. Paloturvallisuuden kehittämistä on tehty ja yksiköille on pidetty opastuksia turvallisuuskävelyihin sekä poistumis- ja pelastusharjoituksiin. Soiten kulunvalvontajärjestelmää on kehitetty ja parannettu lisäresursseilla, joka rahoitetaan valtion avustuksella toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen.

TKIO ja osallisuus kokonaisuuden toiminta on painottunut hanketyöhön. Tulevaisuuden sote-keskushanke päättyi vuoden vaihteessa. Hanke työllisti vielä loppuraportin ja selvitysten muodossa alkuvuoden aikana. RRF 2 - hanke jatkuu ja osa Sote-keskushankkeen kehittämistoiminnoista siirtyi RRF2 - hankkeelle. Hanketyötä on osittain hidastanut henkilöstön rekrytointihaasteet ja vaihtuvuus. Riskinä on, että tavoitteita ei kaikilta osin saavuteta ja rahaa voi jäädä käyttämättä.

Tuloslaskelma, tuhatta €	TA 2024	Toteuma 1–3/2023	Toteuma 1–3/2024	Muutos ed.v. €	muutos- %	Toteuma -%
Myyntituotot	120,0	1,6	27,8	26,2	1605,8 %	23,2 %
Tuet ja avustukset	3 595,0	1 431,1	754,7	-676,4	-47,3 %	21,0 %
Muut toimintatuotot	5,0	0,0	8,3	8,3		165,1 %
Ulkoiset tuotot	3 720,0	1 432,8	790,8	-642,0	-44,8 %	21,3 %
Sisäiset tuotot	3 487,2	1 062,3	444,5	-617,8	-58,2 %	12,7 %
Toimintatuotot yhteensä	7 207,2	2 495,1	1 235,3	-1 259,8	-50,5 %	17,1 %
Palkat ja palkkiot	-2 673,7	-835,3	-757,0	78,3	-9,4 %	27,0 %
Henkilöstösivukulut	-589,1	-200,6	-151,9	48,6	-24,3 %	24,6 %
Muiden palveluiden ostot	-2 133,7	-1 353,5	-256,1	1 097,4	-81,1 %	12,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-67,1	-22,1	-10,9	11,2	-50,8 %	16,2 %
Avustukset	-100,0	0,0	-0,2	-0,2		0,2 %
Muut toimintakulut	-217,8	-34,5	-37,7	-3,2	9,3 %	17,3 %
Ulkoiset kulut	-5 781,4	-2 446,0	-1 213,8	1 232,2	-50,4 %	20,5 %
Sisäiset kulut	-510,3	-85,4	-58,0	27,4	-32,1 %	11,4 %
Toimintakulut yhteensä	-6 291,7	-2 531,4	-1 271,8	1 259,6	-49,8 %	19,7 %
Toimintakate	915,5	-36,3	-36,4	-0,1	0,4 %	-4,8 %

Taulukko: Järjestämisen palvelut -toimialueen tuloslaskelma 1–3/2024

7. Suoritemittaristo

Hyvinvointialueen suoritemittaristo			
Toimialue	Mittari	1-3/2023	1-3/2024
Terveyden ja sairaanhoidon palvelut	Toimialueen erikoissairaanhoidon viralliset käynnit	40 538	39 668
	Toimialueen erikoissairaanhoidon nettohoitopäivät	10 823	9 262
	Yhteispäivystyksen päivystyskäynnit	7 164	6 772
	Syntyneet	407	372
	Leikkaukset	1 324	1 243
	Suun terveydenhuollon käynnit*	19 126	18 497
	Perusterveydenhuollon vastaanottokäynnit*	25 360	24 832
	Etä- ja digikontaktit perusterveydenhuollon vastaanottopalveluissa	32 570	35 569
Hoito ja hoiva	Toimialueen ympärivuorokautisten palveluiden nettohoitopäivät	71 633	70 434
	Yleislääketieteellisten osastojen nettohoitopäivät	7 601	6 857
	Toimialueen kaikki kotiin järjestettävät käynnit, puhelinkontaktit ja videopuhelukontaktit	164 668	167 737
	Kotihoidon kotikäynnit	137 988	139 416
	Kotisairaalan kotikäynnit	2 424	2 653
	Kotihoidon ja kotisairaanhoidon videopuhelukontaktit	13 745	16 130
Perheiden palvelut	Äitiys- ja lastenneuvolan käynnit ja kotikäynnit	7 009	6 785
	Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, käynnit	9 656	10 533
	Lastensairaalan viralliset käynnit (somaattikka ja mielenterveyspalvelut)	11 170	11 962
	Lastensairaalan nettohoitopäivät (somaattikka)	1 015	882
	Psykiatrian osastojen nettohoitopäivät	4 752	3 759
	Lastensuojeluilmoitusten määrä (alle 18 v.)	792	810
	Kodin ulkopuolelle sijoitetut (resurssi voimassa)	58	45
	Toimeentulotukeen liittyvät päätökset	750	578
	EHL-, VPL- ja VP-palvelujen piirissä olleet asiakkaat	1 587	1 531
	Vammaispalveluiden hoitopäivät, oma tuotanto	12 286	12 244

	Tuettu asuminen	13 %	10 %
	Palveluasuminen	53 %	57 %
	Tehostettu palveluasuminen	13 %	10 %
	Kaikki tehtävät	239	307
	, joista kiireellisiä tehtäviä	191	214
Pelastustoimi, varautuminen ja turvallisuus	Turvallisuusviestinnän kattavuus, %-osuus väestöstä (vuoden alusta)	1,5 %	1,9 %
	Rakennuslupalausuntojen lukumäärä	150	130
	Valvontakäyntejä erityiskohteisiin	79/349 (229)	74/349 (19 %)
	Toimintavalmiusajan toteutuminen	96 %	96 %